

**ONTWERP VAN DECREET OVER VLAAMSE PARKEN EN ALGEMENE
LANDSCHAPSZORG**

Samenvatting

Het voorliggend ontwerp van decreet voorziet de basis voor een transversaal landschapsbeleid en is opgevat als een kaderdecreet. Als herkenbare exponenten van een meer geïntegreerd landschapsbeleid wordt een decretale basis voorzien voor de Vlaamse Parken. Deze bestaan uit de Nationale Parken Vlaanderen en de Landschapsparken. Tevens wordt voor deze statuten een beheersstructuur voorzien en wordt de basis gelegd voor erkenning en subsidiëring van deze structuren. Daarnaast worden de regionale landschappen uit het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu gehaald en ondergebracht in dit decreetaal kader. Bovendien wordt de basis gelegd voor de toekomstige uitbreiding van het instrumentarium voor algemene landschapszorg.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. In het Regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering werd voorzien in het opzetten van een volwaardig en transversaal landschapsbeleid. Tevens is de oprichting van Vlaamse parken als doelstelling opgenomen. Het voorliggend ontwerp van decreet voorziet een aanzet voor een transversaal landschapsbeleid en is opgevat als een kaderdecreet. Gezien de Regionale Landschappen bij uitstek instanties zijn die uitvoering geven aan transversaal landschapsbeleid wordt deze figuur uit het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu gehaald en ondergebracht in dit decreetaal kader. De tekst uit het Natuurdecreet krijgt een actualisatie. Als herkenbare exponenten van een meer geïntegreerd landschapsbeleid wordt eveneens een decretale basis voorzien voor de Vlaamse Parken. Deze bestaan uit de Nationale Parken Vlaanderen en de Landschapsparken. Er wordt voor deze statuten een beheersstructuur voorzien en de basis wordt gelegd voor erkenning en subsidiëring van deze structuren. Op een later moment kan dit decreet uitgebreid worden met nieuwe stimulerende instrumenten voor een transversale landschapszorg zoals de organisatie en ondersteuning van duurzame gebiedscoalities, landschapskwaliteitsdoelstellingen of andere instrumenten voor de implementatie van de Europese Landschapsconventie of Biodiversiteitstrategie 2030.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

2. Met de Europese Landschapsconventie ijvert de Raad van Europa sinds 2000 voor de uitbouw van een transversaal landschapsbeleid in al haar lidstaten.

Intussen maken 40 lidstaten, die het verdrag ratificeerden, actief werk van de implementatie van de verdragsbepalingen in het nationaal of regionaal beleid. België ratificeerde het verdrag op 28 oktober 2004 en elk gewest onderneemt specifieke initiatieven om de doelstellingen op het vlak van de bescherming, het beheer en de inrichting van landschappen te realiseren.

De implementatie van het Landschapsverdrag staat of valt met de manier waarop het begrip "landschap" wordt ingevuld en met de reikwijdte waarmee het gedefinieerd wordt. De Europese landschapsconventie definieert het landschap als *"een deel van het grondgebied, zoals dat door de mens wordt waargenomen en waarvan het karakter bepaald wordt door natuurlijke en/of menselijke factoren en de wisselwerking daartussen"*. Anders gezegd is een brede definitie van het landschap de sleutel tot een succesvolle implementatie in het beleid en de regelgeving. Het landschap loopt als een facet door de werkelijkheid heen. Het landschap is inherent aan de leefomgeving en laat zich niet binnen sectorale grenzen vangen. Het landschap is per definitie holistisch en moet als een systeem begrepen worden. Omdat een louter sectorale benadering van het landschap zonder meer ontoereikend is, kan het belang van een transversale of sectoroverschrijdende aanpak niet genoeg onderstreept worden. Door het bevorderen van de landschapskwaliteit in Vlaanderen worden ook doelstellingen bereikt op het vlak van duurzaamheid, welzijn en gezondheid, biodiversiteit, klimaat, ruimtelijke transitie, enz.

3. Essentieel in deze brede definitie is dat het landschap niet zonder de mens bestaat: de manier waarop we het landschap als mens waarnemen, beleven en appreciëren is daarbij een belangrijk aspect. Uit de definitie blijkt ook dat het landschap overal is. Het landschap is meer dan de open ruimte: het gaat ook om randstedelijke gebieden en dichtbebouwde weefsels. Landschap is dan ook uitgesproken een transversaal beleidsthema waarvoor een interdisciplinair en overkoepelend beleid aangewezen is. Dit ontwerp van decreet biedt de mogelijkheid om landschap als transversaal thema structureel te verankeren. Het legt een basis voor een geïntegreerde en sectoroverschrijdende aanpak om de omgevingskwaliteit te versterken. Het biedt kansen om landschap transversaal en geïntegreerd te benaderen, maatschappelijk bewustzijn voor het landschap te creëren en verbanden te leggen tussen verschillende bestuursniveaus en -entiteiten om expertise te bundelen, ervaringen te delen en samenwerking te bevorderen.

4. De Europese Biodiversiteitsstrategie 2030 is in 2020 door de Europese Commissie goedgekeurd om dringend weer aansluiting te vinden met de natuur en de biodiversiteit. De fundamentele ambitie van deze strategie is het biodiversiteitsverlies in heel Europa een halt toeroepen door ze te beschermen, te bewaren en te herstellen.

5. Met de Vlaamse Parken kan Vlaanderen zich daarnaast op 2 manieren internationaal profileren. Met de oprichting van Landschapsparken en Nationale

Parken Vlaanderen kan Vlaanderen zich inschrijven in internationale kaders zoals IUCN, Unesco en Europese doelstellingen. Bovendien wil Vlaanderen zich aan de hand van de Vlaamse Parken internationaal op de kaart zetten als aantrekkelijke bestemming voor de beleving van natuur, landschap en erfgoed.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

6. Met dit ontwerp van decreet wordt gekozen om voor landschap als transversaal beleidsthema een aparte decretale basis te voorzien. Dit decreet heeft tot doel het stimuleren, faciliteren en uitvoeren van het onderzoek, het duurzaam behoud, het herstel, de ontwikkeling en de ontsluiting van het landschap, het organiseren van samenwerking gericht op algemene landschapszorg en het bevorderen van de biologische diversiteit en het natuurbehoud. Dit decreet legt de basis voor een stimulerend en faciliterend landschapsbeleid dat complementair werkt aan de verschillende sectorale reglementeringen. Dit decreet herbevestigt het engagement voor de implementatie van de Europese Landschapsconventie van 2000 dat van elke ondertekenende lidstaat verwacht wordt.

7. Met dit ontwerp van decreet wordt gekozen voor een aanpak die stimulerende maatregelen mogelijk maakt en ondersteunt, zoals het stimuleren van samenwerkingsverbanden, die, van onder uit, werk maken van verschillende Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake omgeving, natuur, open ruimte, erfgoed, toerisme, economie en dit zonder bijkomende verplichtingen of restricties op te leggen van bovenaf. Er worden vooral kaders voor dergelijke samenwerkingsverbanden gecreëerd met evenwel heldere algemene doelstellingen en spelregels inzake erkenning.

8. Er worden verschillende statuten voor gebiedserkenningen voorzien, elk met hun eigen focus om gebieds- en doelgericht een antwoord te kunnen bieden aan de lokale uitdagingen.

De regionale landschappen zijn lokale samenwerkingsverbanden van gemeenten en lokale natuur- en landschapsverenigingen die inzetten op de bevordering van het streekeigen karakter, de landschapskwaliteit door algemene landschapszorg en erfgoedzorg, de natuurrecreatie, het recreatief medegebruik, de natuur- en landschapseducatie, het draagvlak voor natuurbehoud en landschap en het gebiedsgericht en geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud. Ze initiëren en coördineren lokale projecten om de natuur- en landschapskwaliteit te versterken.

De Vlaamse Parken is de verzamelnaam van de Nationale Parken Vlaanderen en de Landschapsparken. Het zijn elk erkende gebieden die zich onderscheiden op het vlak van natuur-, landschap- of erfgoedwaarden. Met de benaming Vlaamse Parken kan Vlaanderen deze bijzondere gebieden gebundeld benoemen en zich hiermee internationaal positioneren met hun specifieke waarden en hun toeristisch potentieel.

9. De International Union for Conservation of Nature (IUCN) heeft in 1994 richtlijnen opgesteld voor het beschermen van gebieden, waarbij in totaal zes categorieën worden onderscheiden. In alle gevallen gaat het om gebieden (op het land dan wel in zee) die worden aangewezen "tot bescherming en behoud van biologische diversiteit, van natuurlijke en bijbehorende culturele bronnen en die worden beheerd door middel van juridische of andere doeltreffende middelen." Een expertadvies over de categorisering Nationale Parken in Vlaanderen van 21 oktober 2020 van WUR/Wing wordt gefocust op IUCN categorieën II en V.

Categorie II: Nationale parken. Grote natuurlijke of halfnatuurlijke gebieden, aangewezen om grootschalige ecologische processen en karakteristiek voor het gebied zijnde soorten en ecosysteemeigenschappen te beschermen, welke aanvullend een fundering bieden voor een gezond milieu en cultureel verenigbare spirituele, wetenschappelijke, educatieve, ontspannende mogelijkheden om deze te bezoeken. Categorie II, de enige IUCN-categorie waaraan het predicaat Nationaal Park is verbonden, heeft het beschermen van de biodiversiteit als primaire doelstelling, samen met het bevorderen van recreatie en educatie (*providing a foundation for environmentally and culturally compatible spiritual, scientific, educational, recreational and visitor opportunities*).

Categorie V: Beschermde landschappen of zeeschappen. Gebieden waar de interactie met mens en natuur over tijd een eigen karakter heeft vervaardigd, met significante ecologische, biologische, culturele en landschappelijke waarden en waar waarborging van de integriteit van deze interactie essentieel is voor de bescherming en duurzaamheid van het gebied en geassocieerde natuur-en andere waarden.

Het expertenadvies concludeert dat de beoogde Nationale Parken Vlaanderen te categoriseren zijn onder IUCN-categorieën II en V en de Landschapsparken onder IUCN-categorie V..

10. Elk Vlaams Park wordt gevormd door een gebiedscoalitie van samenwerkende partners die daartoe een duurzame en langdurige werking opzetten met het oog op het realiseren van de specifieke doelstellingen voor de betrokken gebiedserkenning. De gebiedscoalitie vormt de verzameling van instanties en organisaties die een gezamenlijke missie voor het park uitdragen en instaan voor de realisatie van de langetermijnvisie.

Nationale Parken Vlaanderen zijn geografisch afgebakende gebieden van voldoende grote omvang die een uitzonderlijke natuurwaarde en een internationale uitstraling hebben. Een Nationaal Park Vlaanderen richt zich op het bereiken van een duurzame bescherming en ontwikkeling van landschapsecologische processen en de bijhorende ecosystemen, habitats en soorten. Het unieke natuurlijke milieu, landschap en erfgoed bieden ook mogelijkheden tot toeristisch recreatieve ontwikkeling en promotie, echter steeds binnen de draagkracht van de natuur en haar omgeving.

Landschapsparken zijn geografisch afgebakende gebieden van voldoende grote omvang en met een internationale uitstraling waar de langdurige wisselwerking

tussen mens en natuur heeft geleid tot een specifiek landschap met belangrijke ecologische, abiotische, biotische, culturele of landschappelijke waarden en met een uitgesproken landschapskwaliteit, waarin vanuit een integrale visie ruimte is voor erfgoed, recreatie, natuur, landbouw, wonen, economie en toerisme.

11. Omdat gebieden slechts onder bepaalde voorwaarden het label van Nationaal Park Vlaanderen, Landschapspark of Vlaams Park kunnen dragen en een garantie op het bijdragen aan de realisatie van de Vlaamse doelstellingen m.b.t. Vlaamse parken nodig is, wordt in dit ontwerp van decreet voorzien in een specifieke erkenningsprocedure en -voorwaarden voor elk parkstatuut.

Omdat het organiseren en garanderen van een professionele parkwerking die kwaliteitsvol en duurzaam bijdraagt aan het Vlaamse beleid inzake een transversaal landschapsbeheer een permanente personeelsinzet en continue projectwerking vereist, wordt tevens voorzien in de mogelijkheid tot financiële ondersteuning van de erkende gebieden en gebiedscoalities.

Impactanalyse

12. Er volgen geen nieuwe verplichtingen uit dit ontwerp van decreet. Het ontwerp van decreet legt vooral de basis voor samenwerkingsverbanden om landschapskwaliteit en landschapszorg te stimuleren binnen enerzijds nieuw op te zetten structuren en anderzijds het continueren van de werking van de regionale landschappen. Van de betrokken actoren die willen instappen in de beoogde samenwerkingsverbanden zullen wel engagementen gevraagd worden die ze in grote mate zelf kunnen bepalen en zelf zullen moeten realiseren. Elk Vlaams Park wordt gedragen door een gebiedscoalitie die bestaat uit relevante regionale en lokale belanghebbenden, die representatief zijn voor het gebied. Het zijn samenwerkingsverbanden tussen de belangrijkste stakeholders betrokken bij de ontwikkelingen in het gebied zoals:

- de lokale besturen;
- middenveldorganisaties voor zover ze zich engageren tot een actieve bijdrage in de ontwikkeling van het park op het vlak van landschap, natuur, streekidentiteit, toerisme, lokale economie, landbouw, ...;
- terreinbeherende instanties, organisaties en particuliere eigenaars/gebruikers die het beheer van hun eigendom afstemmen op de doelstellingen van het park.

De coalitiepartners verbinden zich ertoe om een structurele samenwerking op te zetten, te werken aan de realisatie van de langetermijndoelstellingen en zich hiervoor ook financieel te engageren. Afspraken over de samenwerking en het financieel engagement zijn vastgelegd in een door de belangrijkste partners ondertekend samenwerkingsakkoord. Voor het bepalen van de doelstellingen wordt in dialoog gegaan met de inwoners, gebruikers en actoren van het gebied.

Er wordt een governancestructuur opgezet om de werking van deze samenwerkingsverbanden volgens de zelf gestelde doelstellingen te garanderen. Elk Nationaal Park Vlaanderen en Landschapspark zal over een eigen parkbureau moeten beschikken met een rechtspersoonlijkheid en er zullen masterplannen moeten ontwikkeld, vastgesteld en uitgevoerd worden. Het instappen in het model van een Nationaal Park Vlaanderen of Landschapspark heeft dus wel degelijk een impact, maar het instappen is geheel een gevolg van een eigen keuze.

13. Landschapskwaliteit en streekidentiteit houden geen rekening met gewest- of landsgrenzen. Gebieden met een hoge natuur- of landschapskwaliteit die grensoverschrijdend zijn, krijgen dan ook evenveel kansen om een label als Vlaams Park te bekomen. Aangepaste voorwaarden voor deze grensoverschrijdende parken worden voorzien. Maar ook voor de partners over de grenzen van het Vlaams Gewest geldt dat instappen en de financiële implicaties een gevolg zijn van een eigen keuze.

14. De Vlaamse Regering kan de algemene coördinatie van het Vlaams Parkenbeleid (erkenningprocedure; subsidiëring; kennisdeling; generieke communicatie; merkontwikkeling) regelen.

15. Met de overheveling van de regionale landschappen uit het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu naar dit decreet, komen de regionale landschappen opnieuw wat dichter bij het Vlaamse beleid. De erkenning wordt opnieuw een Vlaamse bevoegdheid, toezicht en coördinatie blijft behouden bij de provincies. Het decretale kader voorziet de mogelijkheid tot afstemming tussen de Vlaamse Overheid en de provincies teneinde Vlaamse beleidsdoelstellingen structureel te verankeren in de werking van de regionale landschappen. Tegelijk wordt de opdracht voor de regionale landschappen bijgesteld volgens de huidige rol die deze platformen opnemen.

16. budgettaire impact voor de regionale landschappen

De budgettaire impact voor de regionale landschappen is ongewijzigd. Het decretale kader voorziet in een continuering van het huidige beleid waarbij vanuit Vlaanderen via de formule van een samenwerkingsovereenkomst 1.365.000 euro op jaarbasis wordt ter beschikking gesteld voor de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen te realiseren door de regionale landschappen en de bosgroepen. Het ontwerp van decreet biedt mogelijkheid om ook de koepelorganisatie van de regionale landschappen te subsidiëren.

17. budgettaire impact voor de Vlaamse Parken

In het kader van het regeerakkoord zijn er 2 miljoen euro extra middelen voorzien voor de oprichting van Nationale Parken Vlaanderen en Landschapsparken, gelijk verdeeld tussen de beide parkstatuten.

De restfinanciering voor 4 Nationale Parken Vlaanderen en 3 Landschapsparken bedraagt in totaal 1,899 mio euro. Er is principieel overeengekomen dat voor deze

restfinanciering geput wordt uit de reguliere beleidsmiddelen van de betrokken instanties (agentschap voor Natuur en Bos, Vlaamse Landmaatschappij, Toerisme Vlaanderen, departement Omgeving en agentschap Onroerend Erfgoed) volgens een gewogen verdeelsleutel. De herschikking en bundeling van deze middelen naar 2 specifieke begrotingsartikels, één voor elk parkstatuut, wordt verder geconcretiseerd vanaf begroting 2024.

Vanaf de toekenning van een parklabel wordt bijkomend een bijdrage van minstens 20% van de werkingskosten vanuit de betrokken lokale besturen verwacht.

Implementatie

18. Dit ontwerp van decreet zorgt voor het decretale kader voor de Vlaamse Parken en algemene landschapszorg. Voor de Vlaamse Parken worden de algemene doelstellingen vastgesteld en de basis gelegd voor de erkenning en subsidiëring. Concrete uitvoeringsbepalingen dienen te worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Het ontwerp van decreet voorziet in een overgangsbepaling zodat de lopende aanvragen tot het bekomen van het statuut van een Nationaal Park Vlaanderen en een Landschapspark die werden ingediend na de oproep die liep van 19 april 2021 tot 15 september 2021 kunnen aanzien worden als zijnde rechtsgeldig volgens de bepalingen van het ontwerp van decreet, voor zover ze aan de decretale bepalingen voldoen.

Wat betreft de regionale landschappen worden de doelstellingen, het werkingsgebied en de basis voor de erkenning bepaald. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen met betrekking tot de opdracht, de samenstelling, werking, bevoegdheden en rapportering vaststellen evenals nadere regels wat betreft de coördinatie en opvolging van de regionale landschappen zodat samenwerking met de provincies optimaal kan verlopen. Erkende regionale landschappen behouden hun erkenning.

19. Verder wordt in dit ontwerp van decreet voorzien in een procedure tot de intrekking van erkenningen o.b.v. controle en evaluatie van de resultaten van de toegekende erkenningen. Concrete uitvoeringsbepalingen dienen te worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

C. Totstandkomingsprocedure

20. De inhoudelijke voorbereiding voor de oproepen Landschapsparken en Nationale Parken Vlaanderen van april 2021 kan tevens beschouwd worden als voorbereiding voor de wettelijke verankering van beide parkstatuten. Tijdens de voorbereiding van deze oproepen zijn diverse belanghebbenden geraadpleegd.

- bilateraal overleg op diverse momenten met vertegenwoordigers van enerzijds respectievelijk ANB en VLM als organiserende instantie en

anderzijds vertegenwoordigers van Natuurpunt vzw, Landelijk Vlaanderen, Boerenbond en Algemeen Boerensyndicaat (tijdens de voorbereiding van de oproepen en na lancering van de oproepen);

- toelichting en bespreking met de Gewestelijk Overleg Instantie (GOI), op 30 september 2020 en 13 april 2021;
- Forum Landschapsparken op 7 oktober 2020 voor geïnteresseerden. Hierbij werden de eerste ideeën gepresenteerd en konden vragen en suggesties ingebracht worden. Hieraan namen onder meer vertegenwoordigers van Landelijk Vlaanderen, Boerenbond, Natuurpunt, regionale landschappen, toeristische organisaties, provincies en gemeenten deel.

21. Er is een consultatieronde georganiseerd om de inhoud en structuur van het decreet toe te lichten en te bespreken tussen 3 juni 2022 en 23 juni 2023 via bilateraal overleg met Natuurpunt, Landelijk Vlaanderen, Algemeen Boerensyndicaat, Boerenbond, Vlaams overleg van Regionale Landschappen, Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten en de Vereniging van de Vlaamse Provincies. Aandachtspunten en suggesties werden verwerkt in dit ontwerp van decreet.

Daarnaast werd over de overheveling van de decretale bepalingen over de regionale landschappen uit het natuurdecreet naar dit decreet een vertegenwoordiging van de regionale landschappen geraadpleegd op 9 november 2020.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet regelt een gewestbevoegdheid zoals bepaald in de Bijzondere wet van 8 augustus 1980, artikel 6, §1, I, 7°, Monumenten en Landschappen en artikel 6, §1, III.

II. Toelichting bij de artikelen

TITEL 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Dit artikel heeft geen toelichting.

Artikel 2 Dit artikel bevat de definities die in dit decreet worden gebruikt.

1° Algemene landschapszorg: het onderzoeken en duurzaam behouden, beheren, herstellen, ontwikkelen en ontsluiten van het landschap en de landschapskwaliteit, die bepaald wordt door de fysisch-geografische, ecologische, cultuurhistorische, culturele, economische en esthetische elementen, patronen, processen en kenmerken en hun onderlinge samenhang en de waarden en betekenissen die gemeenschappen er aan verbinden. Via een aantal stimulerende maatregelen

beoogt de algemene landschapszorg een kwaliteitsvolle leefomgeving voor iedereen.

2° Dit punt behoeft geen toelichting.

3° Dit punt behoeft geen toelichting.

4° Dit punt omschrijft een gebiedscoalitie als een coalitie van samenwerkende partners die daartoe een duurzame en langdurige werking opzetten met het oog op het realiseren van de specifieke doelstellingen voor de betrokken gebiedserkenning, ze vormt de verzameling van instanties, organisaties en betrokkenen die een gezamenlijke missie voor het park uitdragen en instaan voor de realisatie van de langetermijnvisie.

5° Dit punt omschrijft wat verstaan dient te worden onder grensoverschrijdend Landschapspark, namelijk een Landschapspark waarvan de totale oppervlakte minstens één gewest- of landsgrens overschrijdt.

6° Dit punt omschrijft wat verstaan dient te worden onder grensoverschrijdend Nationaal Park Vlaanderen, namelijk een Nationaal Park Vlaanderen waarvan de totale oppervlakte minstens één gewest- of landsgrens overschrijdt.

7° Dit begrip sluit aan bij de definitie 'landschap' uit de Europese Landschapsconventie van 2000 en is dezelfde formulering als in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Landschap wordt omschreven als een deel van het grondgebied dat door de menselijke bevolking wordt waargenomen en waarvan het karakter bepaald wordt door natuurlijke en/of menselijke factoren en de wisselwerking daartussen.

8° Dit punt verwijst voor de definitie van een Landschapspark naar de omschrijving in artikel 3.

9° Dit begrip sluit aan bij de bepalingen van de Europese Landschapsconventie van 2000 waarbij elke lidstaat die de conventie goedkeurt zich engageert om landschapskwaliteitsdoelstellingen te formuleren.

10° Punt 10 verwijst voor de definitie van een masterplan naar de omschrijving in artikel 9.

11° Punt 11 verwijst voor de definitie van een Nationaal Park Vlaanderen naar de omschrijving in artikel 4.

12° Dit punt behoeft geen toelichting.

13° Punt 13 verwijst voor de definitie van operationeel plan naar de omschrijving vermeld in artikel 9.

14° Een parkbureau is een rechtspersoon zonder winstuitkeringsoogmerk die het management van een erkend park als verantwoordelijkheid en doelstelling opneemt. Bij de erkenning van een Vlaams Park wordt het management ervan als unieke opdracht aan het parkbureau toegewezen. Dit punt verwijst voor de opdracht van een parkbureau naar artikel 12.

15° Een parknota is de nota waarin de kenmerken van een Nationaal Park of Landschapspark en van de samenstelling van het bij erkenning aan te stellen parkbureau worden beschreven en waarvan de inhoud en vorm worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

16° Punt 16 verwijst voor de definitie van Regionaal Landschap naar artikel 19.

17° Dit punt behoeft geen toelichting.

18° Dit punt behoeft geen toelichting.

TITEL 2. Vlaamse Parken

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen en doelstellingen

Artikel 3. §1. Een Landschapspark is een gebied met internationale uitstraling waar de langdurige wisselwerking tussen mens en natuur heeft geleid tot een specifiek landschap met belangrijke ecologische, abiotische, biotische, culturele of landschappelijke waarden en met een uitgesproken landschapskwaliteit, waarin vanuit een integrale visie ruimte is voor erfgoed, recreatie, natuur, landbouw, wonen, economie en toerisme. Het is een geografisch afgebakend gebied van minstens 10.000 hectare met een grote ruimtelijke samenhang.

§2. De erkenning van een Landschapspark richt zich op de versterking van de landschappelijke identiteit en landschapskwaliteit. Het doel van een erkend landschapspark is:

1° het versterken en herstellen van de landschappelijke identiteit en landschapskwaliteit van het gebied vanuit een integrale visie op erfgoed, natuur, landbouw, wonen, economie, toerisme en recreatie;

2° het bijdragen aan de prioritaire realisatie van Europese en Vlaamse beleidsbeslissingen met betrekking tot de landschappelijke identiteit en landschapskwaliteit vermeld in Europese wetgeving en Vlaamse decreten en beleidsplannen;

3° het aanbieden van een unieke beleving van het landschap en de streek aan zowel lokale inwoners als binnen- en buitenlandse bezoekers.

Van een erkend Landschapspark wordt eveneens verwacht dat het een dynamisch coöperatieve werking tussen de belanghebbenden uit het totale gebied organiseert.

Het doel van de erkenning van Landschapsparken is gericht op het integrale beheer en ontwikkeling van de betrokken gebieden.

§3. Waar mogelijk wordt het doel van een Landschapspark, vermeld in dit artikel, gerealiseerd via zelfrealisatie. Zelfrealisatie door private eigenaars en landbouwers kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de realisatie van natuur en aan de doelstellingen van de Landschapsparken. Diversificatie en verbreding naar onder meer toeristisch recreatieve activiteiten geeft ondernemers mogelijkheden voor aangepaste en nieuwe verdienmodellen.

Zelfrealisatie of het inschakelen bij beheer van deze privé-eigenaars is een belangrijke uitdaging en moet zo optimaal mogelijk gefaciliteerd worden. In een parallel traject zullen we hindernissen op korte termijn worden weggewerkt.

Artikel 4. §1. Een Nationaal Park Vlaanderen is een gebied -van voldoende grote omvang dat een uitzonderlijke natuurwaarde en een internationale uitstraling heeft. Een Nationaal Park Vlaanderen is samenhangend en wordt opgedeeld in minstens één of meerdere natuurkernzones. In functie van de samenhang kan het nodig zijn een bijkomende zone aan te duiden. De paragraaf beschrijft welke bestemmingen of beschermingen in aanmerking komen als natuurkernzone. Na 24 jaar is effectief een natuurkernzone van minimaal 10.000 hectare realiseert. Er wordt via een delegatie voorzien dat de Vlaamse regering nadere regels bepaalt om af te wijken van het criterium van de minimale oppervlakte van 10.000 hectare. Deze afwijking kan enkel worden toegelaten mits het park voldoende onderscheidend is, bijzonder kenmerken vertoont of bijzondere kwaliteiten bezit.

Het aandeel natuurbeheerplan type 3 of 4 in een Nationaal Park Vlaanderen is na 24 jaar 75%. Dit percentage is in lijn met de internationale richtlijn voor nationale parken opgesteld door IUCN. Voor de Vlaamse Overheid geldt de verplichting om de terreinen onder een type 4 natuurbeheerplan te brengen.

§2. De erkenning van een Nationaal Park Vlaanderen richt zich op het bereiken van een duurzame bescherming en ontwikkeling van de natuur, de landschapsecologische processen en de bijhorende ecosystemen, habitats en soorten. Het unieke natuurlijke milieu, landschap en erfgoed bieden ook mogelijkheden tot toeristisch recreatieve ontwikkeling en promotie, echter steeds binnen de draagkracht van de natuur en haar omgeving.

Het doel van een erkend Nationaal Park Vlaanderen is:

1° het in stand houden, en ontwikkelen van de natuur, de biologische diversiteit en het natuurlijk milieu van de natuurkernen en in het bijzonder:

- a) het beheren van het gebied in een zo natuurlijk mogelijke staat voor zover rekening wordt gehouden met punten b) en c);

- b) het in stand houden, en ontwikkelen van leefgebieden van inheemse soorten met het oog op levensvatbare, ecologisch functionerende en voldoende veerkrachtige populaties; en
- c) het leveren van een bijdrage tot regionale, Europese en internationale natuurbehouds- en instandhoudingsdoelstellingen inclusief bepaalde halfnatuurlijke landschappen.

Met de regionale en internationale natuurbehoudsdoelen wordt bedoeld de Instandhoudingsdoelen en de Europese Biodiversiteitstrategie 2030. Er wordt volop ingezet op concrete terreinrealisaties om de Europees beschermde habitats en soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen.

Natuur omvat eveneens halfnatuur conform de definitie van het Natuurdecreet.

2° het behouden, beheren en ontwikkelen van culturele waarde binnen het werkingsgebied met inbegrip van de erfgoedwaarde en landschapskwaliteit;

3° het ontwikkelen en promoten van toerisme en recreatie in en rond het park waarbij meerwaarde voor het natuurbehoud, de lokale bewonersgemeenschappen, de ondernemers en de bezoekers wordt gecreëerd, echter zonder de draagkracht van natuur en haar omgeving te overschrijden en met aandacht voor de spreiding van activiteiten in tijd en ruimte;

4° het leveren van een bijdrage aan de duurzame economische en sociale ontwikkeling van de bewonersgemeenschap en de (landbouw)bedrijvigheid in het gebied.

§3. Waar mogelijk wordt het doel van een Nationaal Park Vlaanderen, vermeld in dit artikel, gerealiseerd via zelfrealisatie.

Zelfrealisatie door private eigenaars en landbouwers kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de realisatie van natuur en aan de doelstellingen van de Nationale parken Vlaanderen. Diversificatie en verbreding naar onder meer toeristisch recreatieve activiteiten geeft ondernemers mogelijkheden voor aangepaste en nieuwe verdienmodellen.

Zelfrealisatie of het inschakelen bij beheer van deze privé-eigenaars is een belangrijke uitdaging en moet zo optimaal mogelijk gefaciliteerd worden. In een parallel traject zullen we hindernissen op korte termijn worden weggewerkt.

Artikel 5. De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor de inhoud van de doelstellingen van erkende Vlaamse Parken, vermeld in artikel 3 en 4, vastleggen. Ze kan deze doelstellingen concretiseren en specificeren.

Artikel 6. Voor een Landschapspark dat gewestgrensoverschrijdend is, geldt in afwijking van artikel 3, dat het totale grensoverschrijdende gebied minimaal 10.000 hectare groot is en dat minimaal 5.000 hectare van het gebied in Vlaanderen gelegen is.

Voor een Nationaal Park Vlaanderen dat gewestgrensoverschrijdend is, volstaat een omvang van de gewestgrensoverschrijdende natuurkern van minstens 5000

hectare voor de totale grensoverschrijdende natuurkern. Het masterplan voorziet in een groeitraject voor de Vlaamse natuurkern naar minimaal 5000 hectare.

Hoofdstuk 2. Erkenning, werking en organisatie

Artikel 7 Een Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen kan een erkenning van de Vlaamse Regering bekomen wanneer het voldoet aan de voorwaarden bepaald door dit decreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten. De positie van de betrokken lokale besturen wordt duidelijk weergegeven in het masterplan.

Samen met de beslissing tot erkenning van een Vlaams Park bekomt een parkbureau de opdracht tot management van het erkende Vlaams Park. Dit parkbureau verenigt het samenwerkingsverband dat de kandidatuur van het Vlaams Park heeft voorbereid en dat zich engageert om gezamenlijk het masterplan en de operationele plannen uit te voeren en alle andere opdrachten die dit decreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten opdragen, zoals vermeld in artikel 12. De Vlaamse regering kent geen delegatie toe van de bevoegdheid om Vlaamse Parken te erkennen.

Artikel 8. De erkenning als Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen in de zin van dit decreet genereert geen bijkomende verplichtingen en geen bijkomende beperkende maatregelen ten aanzien van de eigenaars en gebruikers in het park en haar omgeving.

Dit betekent evenwel niet dat het bestaande instrumentarium inzake gebiedsontwikkeling (bv. ruimtelijke uitvoeringsplannen of de 'instrumentenkoffer' uit Decreet Landrichting) niet verder zouden kunnen worden ingezet binnen de contouren van een Vlaams Park. In een Nationaal Park Vlaanderen en een Landschapspark worden immers natuur en landschap ontwikkeld op grond van het bestaande instrumentarium, zonder door de titel toe te kennen nieuwe beperkende maatregelen in te voeren (o.a. bij de beoordeling van vergunningen). De erkenning als een Vlaams Park legt dus vanzelfsprekend ook geen beperkingen of aan de toepassing van het bestaande ruimtelijk instrumentarium, dat desgevallend dus ook kan worden ingezet ter realisatie van de plaatselijk doelstellingen. Ter uitvoering van de masterplannen kan er gebruik worden gemaakt van het bestaande instrumentarium met hun geëigende procedures.

De erkenning als Vlaams Park door de Vlaamse Regering, de werking van een parkbureau en de uitvoering van het masterplan en de operationele plannen kunnen nooit afbreuk doen aan de gemeentelijke bevoegdheden, opdrachten of autonomie. Een parkbureau houdt bij het vervullen van haar opdrachten rekening met het lokaal beleid, dat autonoom gevoerd wordt door de gemeenten op wiens grondgebied het park gelegen is. Dit betekent, mocht een gemeente voor het geheel of een deel van haar grondgebied niet wensen in te stappen, dat het parkbureau in de uitwerking van haar opdrachten dit dient te respecteren.

Artikel 9. De Vlaamse Regering start de procedure tot erkenning als Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen met een oproep tot kandidaatstelling

als een Vlaams Park. Na de lancering van de oproep wordt aan de kandidaten minstens 6 maanden tijd gegeven om een parknota in te dienen. In de parknota worden de kenmerken van het als Vlaams Park te erkennen gebied beschreven en worden de kenmerken, de structuur en de samenstelling van het bij erkenning aan te stellen parkbureau op hoofdlijnen beschreven.

De Vlaamse Regering beoordeelt de parknota's aan de hand van vooraf bepaalde criteria. De geselecteerde kandidaten worden uitgenodigd om een masterplan en operationeel plan voor het kandidaat Vlaams park op te maken. De kandidaten krijgen minstens een termijn van 12 maanden om deze plannen voor beoordeling in te dienen.

Voor elk kandidaat Landschapspark of kandidaat Nationaal Park Vlaanderen stelt het parkbureau een masterplan op. Het masterplan legt de langetermijndoelstellingen voor een Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen voor 24 jaar vast. Dit plan is een inhoudelijk en strategisch plan dat de Vlaamse doelen voor een Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen doorvertaalt naar het betrokken gebied. Het wordt opgesteld voor een kandidaat of een erkend Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen en wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Voor elk Landschapspark en Nationaal Park Vlaanderen stelt het parkbureau een operationeel plan op. Het operationeel plan is een kortetermijnvertaling van het masterplan van een Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen voor een periode van 6 jaar. Het bevat concrete activiteiten en projecten van een Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen in uitvoering van het goedgekeurde masterplan of het masterplan in ontwerp dat tegelijkertijd voor goedkeuring wordt voorgelegd.

Op grond van de goedkeuring van de masterplannen en operationele plannen erkent de Vlaamse Regering een Landschapspark of een Nationaal Park.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels vaststellen inzake de beoordeling en goedkeuring van parknota's, masterplannen en operationele plannen en de erkenningsvoorwaarden en -procedure.

Artikel 10. De erkenning van een Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen geldt voor onbepaalde duur, tenzij de Vlaamse Regering beslist deze termijn te beperken. Om erkend te kunnen blijven moet een Landschapspark of Nationaal Park voortdurend voldoen aan de erkenningsvoorwaarden van dit decreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

Artikel 11. De Vlaamse Regering bepaalt de inhoud en de vorm van een parknota, welke minstens het advies van de betrokken lokale besturen bevat, een masterplan en een operationeel plan. Bij het opstellen van de parknota, de masterplannen en

de operationele plannen wordt het advies van de betrokken gemeenten meegenomen.

De Vlaamse Regering bepaalt de inhoud en omvang van de wijzigingen van de masterplannen en operationele plannen.

Na erkenning zal elk parkbureau van een erkend Vlaams Park om de 6 jaar een operationeel plan moeten indienen voor goedkeuring door de Vlaamse Regering.

Artikel 12 Een erkend Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen moet over een parkbureau beschikken dat rechtspersoonlijkheid zonder winstuitkeringsoogmerk heeft. Het statuut dient het openbaar belang.

De opdrachten van een parkbureau van een erkend Landschapspark of erkend Nationaal Park Vlaanderen worden bepaald door dit decreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

De activiteiten van een parkbureau van een erkend Landschapspark of erkend Nationaal Park Vlaanderen zijn het coördineren, afstemmen en initiëren van initiatieven en de werking in het Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen en dit in overeenstemming met de doelstellingen vermeld in respectievelijk artikel 3 en 4.

Indien het echter gaat om een grensoverschrijdend Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen is het parkbureau bevoegd voor het management van het grensoverschrijdend gebied.

Het parkbureau van een Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen kan de rechtshandelingen stellen die rechtstreeks bijdragen aan de vervulling van zijn opdrachten en aan de verwezenlijking van de doelstellingen van een Vlaams Park waarvan het management aan hem werd toegewezen. Dit omvat onder meer taken in kader van overheidsopdrachten. Het reguliere terreinbeheer behoort in principe niet tot deze opdrachten.

De lokale overheden, vermeld in artikel I.3, 5°, van het Bestuursdecreet, zijn gemachtigd zijn om deel te nemen aan de oprichting van een parkbureau en lid te worden van de algemene vergadering ervan. Als een Vlaams Park grensoverschrijdend is, kunnen instanties van buiten het Vlaams Gewest ook deelnemen aan het bestuursorgaan van het parkbureau.

Gelet op het belang van een sterk lokaal draagvlak voor een park is een formele beslissing van de gemeenteraad om toe te treden tot de rechtspersoon noodzakelijk. De gemeenteraad bepaalt zelf op welk moment men meent voldoende te zijn geïnformeerd (bijvoorbeeld het masterplan dient voldoende vorm gekregen te hebben) om een toetredingsbeslissing al dan niet te kunnen nemen.

Paragraaf 2 van artikel 12 bepaalt hoe het bestuursorgaan van een Vlaams Park evenwichtig is samengesteld. Elke rechtsvorm heeft zijn eigen formele bestuursorganen, deze paragraaf geeft de contouren mee van wat verwacht van deze bestuursorganen. In de statuten van de parkbureaus wordt de samenstelling van hun bestuursorganen geconcretiseerd binnen de contouren van dit decreet.

Met het oog op de realisatie van de in het masterplan van het Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen opgenomen doelstellingen, voorziet het bestuursorgaan in de structurele betrokkenheid van de lokale besturen op wiens grondgebied het park gelegen is. De lokale besturen, vertegenwoordigd door gemeenteraadsleden, zijn de leidende partners en vertegenwoordigen minstens de helft van het bestuursorgaan. Daarnaast bestaat het bestuursorgaan uit leden die zijn benoemd op individuele of gezamenlijke voordracht van de publieke of particuliere beheerders met een terrein gelegen in het Vlaams Park waaronder landbouworganisaties, natuurorganisaties, erfgoedverenigingen, streekverenigingen, private eigenaars, ... , op voorwaarde dat zij het beheer van hun terrein hebben afgestemd op de doelstellingen van het Vlaams Park. Bovendien zijn in het bestuursorgaan actoren opgenomen wiens medewerking nuttig is voor de realisatie van de doelstellingen van het Vlaams Park.

Paragraaf 3 van artikel 12 bepaalt dat het parkbureau de publieke en private belanghebbenden betreft in de werking zodat ook deze partijen kunnen bijdragen aan de realisatie van de doelen van een Landschapspark of een Nationaal Park Vlaanderen, vermeld in artikel 3 en 4 van dit decreet.

Paragraaf 4 bepaalt dat de Vlaamse Regering de nadere regels met betrekking tot de opdracht, de samenstelling, de werking, de bevoegdheden, samenwerking en de rapportering van een parkbureau kan vastleggen.

Artikel 13 Een parkbureau van een erkend Landschapspark of een erkend Nationaal Park Vlaanderen wordt uiterlijk op het ogenblik van de erkenning ervan opgericht. De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden vaststellen over het tijdstip van oprichting.

Artikel 14 Dit artikel voorziet de mogelijkheid tot coördinatie van het Vlaamse Parkenbeleid. De Vlaamse Regering kan hiertoe nadere regels bepalen.

Hoofdstuk 3. Financiering

Artikel 15 Binnen de perken van de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering tijdens de erkenningsprocedure van een Landschapspark of van een Nationaal Park Vlaanderen, een subsidie toekennen aan een kandidaat. De cumulatie van de subsidies mag nooit meer bedragen dan 100% van de totale kosten.

Voor deze subsidies gelden de artikelen 11 tot en met 14 van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof.

Artikel 16 Binnen de perken van de beschikbare begrotingskredieten, verleent de Vlaamse Regering onder de voorwaarden die ze bepaalt, subsidies aan erkende

Landschapsparken en Nationaal Parken Vlaanderen. De cumulatie van de subsidies mag nooit meer bedragen dan 100% van de totale kosten.

Voor deze subsidies gelden de artikelen 11 tot en met 14 van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof.

Artikel 17 Dit artikel bepaalt dat de lokale overheden, vermeld in artikel I.3,5°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, financiële middelen kunnen toekennen aan de Landschapsparken en Nationale Parken. Ze kunnen ook infrastructuur en personeel ter beschikking stellen van Landschapsparken en Nationale Parken Vlaanderen.

Hoofdstuk 4. Bescherming van de namen Vlaams Park, Landschapspark, Nationaal Park en Nationaal Park Vlaanderen

Artikel 18 Het gebruik van de titel Vlaams Park, Landschapspark, Nationaal Park en Nationaal Park Vlaanderen is enkel voorbehouden aan de Vlaamse Parken die erkend zijn op basis van dit decreet en de daarbij aangewezen parkbureaus. Dit geldt zowel voor gebiedscoalities die deze term willen gebruiken in de gebiedsbranding als voor commerciële of particuliere initiatieven die gebruik willen van de naam van een specifiek Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen.

Hetzelfde geldt voor het gebruik van de namen Vlaams Park, Landschapspark of Nationaal Park Vlaanderen, Nationaal Park als onderdeel van een ander onderscheidingsteken. De Vlaamse regering kan nadere regels bepalen met betrekking tot het gebruik van namen en logo's van Vlaamse Parken.

TITEL 3. Regionale Landschappen

Hoofdstuk 1. Voorwerp, doel, werkingsgebied en organisatie

Artikel 19 De regionale landschappen vinden hun oorsprong in het Natuurdecreet waar ze een rol hebben gekregen als een regionaal of streekgebonden platform om verschillende actoren in het buitengebied bijeen te brengen om te werken rond thema's rond het streekeigen karakter, natuurrecreatie en recreatief medegebruik, natuureducatie en het versterken van het draagvlak voor natuur. Door de aanzet om met dit decreet een basis te leggen voor een transversaal landschapsbeleid, zijn de regionale landschappen uitstekend geplaatst om een rol te spelen als

gebiedsgericht platform met taakstellingen die breder gaan dan natuurzorg. Daarom verdienen de regionale landschappen hun decretale verankering in dit decreet. De huidige goede samenwerking met stakeholders wordt verder gezet, waaronder land- tuinbouw- en natuurorganisaties.

Dit artikel beschrijft het doel van de Regionale Landschappen dat elementen bevat uit de actuele decretale taakstelling, zoals vermeld in artikel 54 van het Natuurdecreet, maar dat geactualiseerd en verruimd wordt.

Een Regionaal Landschap draagt bij aan de landschapskwaliteit door algemene landschapszorg in haar werkingsgebied. De regionale landschappen bevorderen de toegankelijkheid van het landschap via toeristische, recreatieve en educatieve maatregelen en acties. Eveneens dienen ze het streekeigen karakter, de natuurrecreatie, het recreatief medegebruik, de natuur- en landschapseducatie, het draagvlak voor natuurbehoud en landschap en het gebiedsgericht en geïntegreerd beheer ten behoeve van het natuurbehoud te bevorderen.

De Vlaams regering kan de nadere regels bepalen met betrekking tot de opdracht, de samenstelling, werking, bevoegdheden en rapportering van de regionale landschappen. Coördinatie en het bijeenbrengen van verschillende actoren blijft een prioritaire taakstelling.

Artikel 20 Dit artikel beschrijft hoe het werkingsgebied van een Regionaal Landschap is opgebouwd.

Artikel 21 Dit artikel maakt de oprichting van een koepelvereniging voor de Regionale Landschappen mogelijk. Het betreft het formaliseren van een bestaand informeel overlegplatform van de regionale landschappen.

Hoofdstuk 3. Erkenning en coördinatie

Artikel 22 Dit artikel behandelt de erkenning van de Regionale Landschappen.

De Vlaamse Regering wordt opnieuw bevoegd voor de erkenning van de Regionale Landschappen op voordracht van de provincies. In praktijk heeft dit weinig impact aangezien dit decreet de bestaande erkende regionale landschappen bevestigt en de regionale landschappen vandaag op enkele zones na, nagenoeg een vlakdekkende werking hebben in Vlaanderen. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de procedure van erkenning van een Regionaal Landschap.

Om de erkenning te behouden dienen Regionale Landschappen aan de voorwaarden van titel 3 en de uitvoeringsbesluiten van dit decreet te blijven voldoen. De erkenning geldt voor onbepaalde duur.

Artikel 23 Naar aanleiding van de interne staatshervorming werden in 2014 de regionale landschappen overgedragen aan de provincies. De coördinatie en de aansturing van de regionale landschappen blijft met dit decreet behouden op provinciaal niveau. Echter wordt, met het oog op een betere afstemming met het Vlaamse beleidsniveau, opgenomen dat afstemming dient te gebeuren tussen de provincies en de Vlaamse overheid. Deze afstemming wordt geconcretiseerd via het continueren van de bestaande samenwerkingsovereenkomst tussen de provincies en de Vlaamse overheid over de projectfinanciering van de bosgroepen en de Regionale Landschappen.

Hoofdstuk 3. Financiering

Artikel 24 Dit decreet beoogt financiële continuïteit voor de regionale landschappen. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de financiering van de regionale landschappen en hun koepelorganisatie vanuit Vlaanderen.

TITEL 4. Sancties

Artikel 25 In dit artikel worden de sancties bepaald die de Vlaamse Regering kan opleggen aan een Landschapspark, Nationaal Park Vlaanderen, een parkbureau of een regionaal landschap dat niet voldoet aan de doelen of de erkenningsvoorwaarden en dat de opdrachten opgelegd bij dit decreet of een uitvoeringsbesluit niet behoorlijk uitvoert.

De sancties kunnen verschillende vormen aannemen zoals een vervroegde rapportering, het verplicht worden om beroep te doen op externe bijstand, het stopzetten van subsidies en de terugbetaling van reeds uitbetaalde subsidies, het opleggen van een verbeterplan, het verlies van de aanduiding van de opdracht als parkbureau van een erkend Vlaams Park tot de intrekking van de erkenning. Sancties worden proportioneel opgelegd, rekening met de specifieke context van het Vlaams Park of regionaal landschap.

Voorafgaand aan het opleggen van een sanctie wordt het betrokken parkbureau van een Landschapspark of een Nationaal Park Vlaanderen of een regionaal landschap eerst in gebreke gesteld. De ingebrekestelling door de Vlaamse Regering dient gemotiveerd te worden en wordt verzonden per beveiligde zending. Het betrokken parkbureau van een Landschapspark en Nationaal Park Vlaanderen of het regionaal landschap wordt in deze procedure gehoord. Het kan zich hiervoor laten bijstaan.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels en procedure vastleggen voor het opleggen van deze sancties.

TITEL 5. Gegevensbescherming

Artikel 26 tot en met 31 zijn ingedeeld onder "Titel 6. Gegevensbescherming" en vormen de basis voor de verwerking van persoonsgegevens en moet daarom in overeenstemming zijn met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

Artikel 6.3 van de algemene verordening gegevensbescherming (hierna 'AVG', samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet, schrijft voor dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c) of punt e) AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke;
- de types of categorieën van persoonsgegevens;
- de betrokkenen;
- de bewaartermijn;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt.

Artikel 26 In artikel 26, §1, worden de verwerkingsverantwoordelijken aangeduid in de zin van de AVG. De personen die belast worden met de taken die in lid 1 vermeld worden waarbij persoonsgegevens worden verwerkt voor de doeleinden daarin vermeld, zijn verwerkingsverantwoordelijke.

Het gaat om de personen die aanvragen tot erkenning als Vlaams Park of regionaal landschap behandelen evenals de behandeling van de aanvragen tot subsidie van een Vlaams Park of regionaal landschap.

Paragraaf 2 bepaalt dat de personen die belast worden met het management en coördinatie van een Vlaams Park waarbij persoonsgegevens worden verwerkt, verwerkingsverantwoordelijke zijn.

Paragraaf 3 bepaalt dat de personen die belast worden met het beheer en coördinatie van een regionaal landschap waarbij persoonsgegevens worden verwerkt, verwerkingsverantwoordelijke zijn.

Artikel 27 In artikel 27, §1, wordt verduidelijkt dat de verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens, vermeld in artikel 28 van het decreet, verwerkt voor het uitvoeren van een wettelijke verplichting en voor een taak van algemeen belang en in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag, in de zin van artikel 6, lid 1, c) en e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Paragraaf 2 van dit artikel bepaalt onder welke voorwaarden de verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens kan verwerken

overeenkomstig de AVG en dat deze verantwoordelijk is voor de naleving ervan en dit ook kan aantonen.

De voorwaarden waaronder de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens kan verwerken zijn:

1° de persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is;

2° de persoonsgegevens worden verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden als vermeld in artikel 26, en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt;

3° de persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die toereikend is, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt;

4° de persoonsgegevens zijn juist en als dat nodig is worden ze geactualiseerd;

5° alle redelijke maatregelen worden genomen om de persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, onjuist zijn, onmiddellijk te wissen of te rectificeren;

6° de persoonsgegevens worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt;

7° de persoonsgegevens worden, door passende technische of organisatorische maatregelen te nemen op een dusdanige manier verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, zodat ze onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging.

Verder dient de verwerkingsverantwoordelijke te beantwoorden aan de informatieverplichting aan de burger overeenkomstig de AVG, zo dient hij de betrokkenen te vooraf te informeren over de verwerking van hun persoonsgegevens conform artikel 13 en 14 van de algemene verordening gegevensbescherming en te informeren over hun rechten op basis van artikel 15 tot en met 22 van de algemene verordening gegevensbescherming.

De paragraaf bepaalt ook dat de Vlaamse Regering de nadere regels kan vaststellen over de verwerking van de persoonsgegevens evenals voor de doeleinden, vermeld in artikel 26 en de categorieën van betrokkenen, vermeld in artikel 28. De delegatie aan de Vlaamse Regering is beperkt en mag niet de essentiële elementen die decretaal zijn vastgelegd aantasten.

Artikel 28 Artikel 28, §1, somt de categorieën op van persoonsgegevens die de verwerkingsverantwoordelijke verwerkt voor de doeleinden bepaald in artikel 26, §1, waaronder de behandeling van de aanvragen tot erkenning als Vlaams Park of regionaal landschap evenals de behandeling van de aanvragen tot subsidie van een Vlaams Park of regionaal landschap.

De opsomming van categorieën van persoonsgegevens is erop gericht om de verwerkingsverantwoordelijke in staat te stellen, te beoordelen of de kandidaten voor een erkenning Vlaams Park of regionaal landschap voldoen aan de erkenningsvoorwaarden en om te beoordelen of Vlaams Park of regionaal landschap voldoen aan de subsidievoorwaarden en blijven voldoen aan deze voorwaarden tijdens de erkenning.

Het betreft de volgende persoonsgegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° contactgegevens;
- 3° gegevens in verband met de zakenrechtelijke status van een Vlaams Park of regionaal landschap of een deel ervan;
- 4° gegevens die een kandidaat indient in het kader van een aanvraag tot erkenning als Vlaams Park of regionaal landschap en het behoud ervan;
- 5° gegevens die de kandidaat indient in het kader van een subsidieaanvraag als Vlaams Park of regionaal landschap en het behoud ervan.

Paragraaf 2 somt de categorieën op van persoonsgegevens die de verwerkingsverantwoordelijke verwerkt voor de doeleinden bepaald in artikel 27, §2, nl. de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het management en de coördinatie van een Vlaams Park.

Het betreft de volgende persoonsgegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° contactgegevens;
- 3° gegevens in verband met de zakenrechtelijke status van een Vlaams Park;
- 4° gegevens van personeelsleden noodzakelijk voor de tewerkstelling bij een Vlaams Park;
- 5° andere persoonsgegevens die de verwerkingsverantwoordelijke nodig heeft voor de doeleinden bepaald in artikel 26, §2.

Paragraaf 3 somt de categorieën op van persoonsgegevens die de verwerkingsverantwoordelijke verwerkt voor de doeleinden bepaald in artikel 26, §3, nl. de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het beheer en de coördinatie van een regionaal landschap.

Het betreft de volgende persoonsgegevens:

- 1° identiteitsgegevens;
- 2° contactgegevens;
- 3° gegevens in verband met de zakenrechtelijke status van het regionaal landschap of een deel ervan;
- 4° gegevens van personeelsleden noodzakelijk voor de tewerkstelling bij een regionaal landschap;

5° andere persoonsgegevens die de verwerkingsverantwoordelijke nodig heeft voor de doeleinden bepaald in artikel 26, §3.

De Vlaamse Regering kan de categorieën van persoonsgegevens nader bepalen.

Artikel 29 Paragraaf 1 bepaalt de categorieën van betrokkenen van wie de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt in het kader van de doeleinden van artikel 26, §1.

De betrokkenen van wie persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van de behandeling van de aanvragen tot erkenning als Vlaams Park of regionaal landschap evenals de behandeling van de aanvragen tot subsidie van een Vlaams Park of regionaal landschap, zijn de volgende:

1° de natuurlijke personen die worden vermeld in een aanvraag tot erkenning als Vlaams Park of regionaal landschap;

2° de natuurlijke personen die optreden in de erkenningsprocedure;

3° de natuurlijke personen die bij het management en de coördinatie van een Vlaams Park of regionaal landschap betrokken zijn.

Paragraaf 2 bepaalt de categorieën van betrokkenen van wie de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt in het kader van de doeleinden van artikel 26, §2.

De betrokkenen van wie persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van het management en de coördinatie van een Vlaams Park, zijn de natuurlijke personen die bij het management en de coördinatie van een Vlaams Park betrokken zijn.

Paragraaf 3 bepaalt de categorieën van betrokkenen van wie de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt in het kader van de doeleinden van artikel 26, §3.

De betrokkenen van wie persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van het beheer en de coördinatie van een regionaal landschap, zijn de natuurlijke personen die bij het beheer en de coördinatie van een regionaal landschap betrokken zijn en de natuurlijke personen die ter beschikking worden gesteld van de regionale landschappen door de lokale overheden.

Artikel 30 Artikel 30, §1, bepaalt de bewaartermijn van de persoonsgegevens die verwerkt worden door de verwerkingsverantwoordelijke voor de doeleinden bepaald in artikel 26, §1.

De persoonsgegevens die verwerkt worden in het kader van goedgekeurde aanvraag tot erkenning of subsidie worden bewaard zolang de erkenning geldt of de subsidie loopt, en worden tot 1 jaar na afloop van de erkenning en 1 jaar na de afhandeling van de subsidie bewaard.

Indien een aanvraag tot erkenning of subsidie wordt afgewezen tot worden de persoonsgegevens tot 1 jaar na de afwijzingsbeslissing voor de erkenning en tot 1 jaar voor de subsidie bewaard.

Indien een rechtsmiddel wordt ingesteld tegen een beslissing zoals bedoeld in §1, eerste lid, verwerkt de verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens zolang er geen definitieve, in kracht van gewijsde gegane en uitvoerbare beslissing is genomen over het rechtsmiddel.

Paragraaf 2 bepaalt de bewaartermijn van de persoonsgegevens die verwerkt worden door de verwerkingsverantwoordelijke voor de doeleinden bepaald in artikel 26, §2.

De verwerkingsverantwoordelijke bewaart de persoonsgegevens verwerkt voor de doeleinden bepaald in artikel 26, §2, gedurende de erkenning van het Vlaams Park en tot 10 jaar erna.

Paragraaf 3 bepaalt de bewaartermijn van de persoonsgegevens die verwerkt worden door de verwerkingsverantwoordelijke voor de doeleinden bepaald in artikel 26, §3.

De verwerkingsverantwoordelijke bewaart de persoonsgegevens verwerkt voor de doeleinden bepaald in artikel 26, §3 gedurende de erkenning van het regionaal landschap en tot 10 jaar erna.

Artikel 31 Artikel 31 bepaalt de categorieën van ontvangers aan wie de verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens kan meedelen.

De verwerkingsverantwoordelijke kan de persoonsgegevens meedelen aan de volgende ontvangers.

De categorieën van ontvangers zijn:

1° De entiteiten aangewezen door de Vlaamse Regering ter uitvoering van de procedure tot erkenning van een Vlaams Park, vermeld in artikel 9, of van een regionaal landschap, vermeld in artikel 22;

2° de entiteiten aangewezen door de Vlaamse Regering ter uitvoering van de coördinatie van de Vlaamse Parken, vermeld in artikel 14 en de provincies ter uitvoering van de coördinatie van de regionale landschappen, vermeld in artikel 23;

3° advocaten en/of hoven en rechtbanken, in het kader van instellen van rechtsmiddelen;

4° de Vlaamse ombudsman, als die tussenkomt in een geschil;

5° natuurlijke personen of rechtspersonen op wie beroep wordt gedaan in het kader van externe bijstand in het kader van artikel 25;

6° lokale overheden in het kader van het ter beschikking stellen van personeel, vermeld in artikel 17.

De Vlaamse Regering kan verdere modaliteiten over de uitwisseling van de persoonsgegevens nader bepalen.

TITEL 6. Wijzigingsbepalingen

Artikelen 32 en 33 Door landschap in dit decreet te benaderen als een transversaal beleidsthema is het noodzakelijk om het begrip algemene landschapszorg voor te behouden tot een gebruik in deze context en weg te halen uit het Onroerenderfgoeddecreet. In dit decreet wordt de term vervangen door cultuurhistorische landschapszorg, waarbij de daar bedoelde landschapszorg beperkt is tot de erfgoedinvulshoek.

TITEL 7. Opheffingsbepaling

Artikel 34 Middels de artikelen 19 tot en met 25 van dit decreet worden de bepalingen over de regionale landschappen overgeheveld van het Natuurdecreet naar dit decreet. Hierdoor mag het artikel 54 over de regionale landschappen in het Natuurdecreet geschrapt worden.

TITEL 8. Overgangsbepalingen

Artikel 35 Dit artikel omvat een overgangsbepaling.

De kandidaturen die zijn ingediend in het kader van de oproep Landschapsparken van april 2021 van de Vlaamse Landmaatschappij of de oproep Nationale Parken Vlaanderen van april 2021 van het Agentschap voor Natuur en Bos en werden weerhouden, blijven rechtsgeldig in het kader van dit decreet. De Vlaamse Regering kent aan deze kandidaten een overgangstermijn toe om aan te tonen dat zij aan de voorwaarden van dit decreet voldoen, alsook om een advies op te vragen bij de betrokken lokale besturen.

Artikel 36 Dit artikel bepaalt dat regionale landschappen die reeds erkend zijn bij het in werking treden van dit decreet, hun erkenning behouden.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhai DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE